

Devlet Denizyolları ve Devlet Limanları İşletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair kanun lâyihası ve Nafia, İktisad ve Bütçe encümenleri mazbataları (I/116)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayn : 6/2260

3 - V - 1939

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair Muhabere ve Münakale vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 - IV - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair kanunun esbabı mucibe lâyihası

Münakalât vekâletinin ihdasile beraber bir vekâlet idaresinde toplanan bilûmum kara, deniz ve hava münakalâtının yekdiğerile hemahnek bir surette idaresi ve bunun için de bu üç muhtelif münakale branşındaki Devlete aid işletme anasının idare sistemlerinin tevhibi ilk safta gelen bir ihtiyaç olarak mütalea edilmiştir. Bu itibarladır ki deniz münakalâtının Devlete aid yagâne işletme unsuru olan (Denizbank) bünyesinin de tedrici hamlelerle daha normal bir inkişaf göstermiş olan kara ve hava münakalâtı işletme unsurlarının bünyelerine benzetilmesi esası bu sahada tedkik mevzuunu teşkil etmiştir; 1933 senesinden beri Cümhuriyet idaresinin mahsus bir ihtimamla ve mühim malî fedakârlıkla ele alarak teşkilâtlandırmağa başladığı deniz münakalât unsurlarının 1936 senesi nihayetlerinde arzettiği dağmık manzara bunların daha verimli çalışabilecek ve daha seri bir inkişafa doğru yürüyebilecek daha mütakâmil bir şekle iğraf edilmelerine ihtiyaç göstermişti. Bu ihtiyaca binaen bazılarının işletme karakterlerindeki yakınlık ve gelir bakımından yekdiğerini koruyabilmeleri ihtiyacı ve böyle bir tevhibin idare masraflarında da bir tasarrufa müncer olabileceği göz önüne alınarak muhtelif deniz teşebbüslerinin cümlesinin bir idare altında toplanması kararla 27 - XII - 1937 tarih ve 3295 numaralı kanunla (Denizbank) teşkil olunmuştu. Bu tek idarenin bünyesinde topladığı teşebbüslerin gittikçe hem aded itibarile çoğalması hem de faaliyet sahalarının genişlemesi, diğere taraftan da bünyeye giren işletme karakterlerini yekdiğerinden bariz bir surette ayıran hususiyetler ve bunlara munzam olarak aynı idarenin bankacılık gibi vasi ve işletmecilikten tamamen başka bir faaliyet mevzuunu üzerine almış bulunması gibi esbab ve avamîl bir buçuk seneye yakın bir faaliyet devresi sonunda (Denizbank) m verim ve inkişaf bakımından kendisinden beklenen neticeleri veremeyeceğini göstermiştir.

Tedkikatın vardığı bu netice; yukarıda da arzedildiği veçhile Devlet deniz münakalât teşebbüslerinin bünyesinde toplanan bu teşekkülün de şimdiye kadar kendisinedn daha müsaid neticeler elde edilmiş olan Devlet demiryolları idaresinin teşkilât tarzına uygun esaslarda hükmi şahsiyeti haiz iki idareye ayrılması kararında saik olmuş ve bu suretle (Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlükleri) teşkiline dair olan kanun lâyihası hazırlanarak sunulmuştur.

Denizbankın bünyesine dahil teşebbüsler mahiyetleri itibarile biri (gemi işletmeciliği) diğeri de

(liman işletmeciliği) gibi iki ana işletme karakterine ayrılmaktadırlar. İki hükmî şahsiyet teşkili de bu esasa istinad ettirilmiştir. Yine Denizbank bünyesine dahil bulunan tâli teşebbüsler de, bu ana karakterlere yakınlıkları derecesine göre, iki gruptan birisine bağlanmışlardır. Bununla beraber her iki hükmî şahsiyetin bünyesine ilhak edilen muhtelif teşebbüslerin işletilmesinde atıyen görülebilecek her hangi bir tedahülü önleyebilmek maksadile de her hangi bir veya bir kaç teşebbüsün iki hükmî şahsiyetin birinden diğerine devri salâhiyeti lâyhada derpiş edilmiş bulunmaktadır. Taksim esasında her iki hükmî şahsiyetin iktisab etmeleri icab eden malî kabiliyetlerinde de uhdelere tevdi edilen vecibelere göre bir tevazun tesisi göz önünde bulundurulmuştur.

İki hükmî şahsiyetin mülhak bütçeli bir Devlet işletme idaresi şeklinde kurulması müessir bir emri murakabenin tesisindeki zaruret ve aynı vekâlet bünyesine giren diğer kara ve hava münakalâtı teşekküllerinin faydası şimdiye kadar bittecrübe mütebariz teşekkül tarzlarına intibaktaki mecburiyet itibarile varestei tazihdir. Bu itibardır ki Devlet demiryolları için halen meri bulunan ahkâm sureti umumiyede bu lâyhada yer almış bulunmaktadır.

Denizbankın iki hükmî şahsiyete intikalinde hizmetlerin inkıtaa uğramamasını ve inkisam ve tasfiyenin arzasız cereyanını temin edecek hükümler de ayrıca derpiş edilmiştir.

Denizbank tekaüd sandığının unvan değiştirmek suretile faaliyetini aynen idame ve memurların bu sandıktaki mükteseb haklarını muhafaza ve intikal dolayısıyla açıkta kalmak ihtimali bulunan memurların hukukunu siyanet hususları da lâyhaya dercedilen ayrı hükümlerle tahtı temine alınmış bulunmaktadır.

Maliye vekâletinin kanun lâyihasında yaptığı tadilatın esbabı mucibesi

Münakalât vekâletince hazırlanan (Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair olan) kanun lâyihası ve mucib sebepleri tedkik edildi.

1 — Muhasebi umumiyeye kanununun 134 ncü maddesi mucibince, bilûmum nakid muhasiblerinin Maliye vekili tarafından tayin edilmesi icab etmekte olup esasen Posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü ile Devlet demiryolları ve Hava yolları işletme umum müdürlüğü gibi mülhak bütçeli idarelerin muhasebe müdürlerinin vekâletimce tayin edilecekleri hakkında mezkûr idareler teşkilât kanunlarile, ayrıca hüküm dahi sevk edilmiş olmasına göre, yeniden kurulacak ve mülhak bütçe ile idare edilecek olan Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlükleri muhasebe müdürlerinin vekâletimce tayinleri hakkında lâyihanın beşinci maddesine bir hüküm konulması zarurî görülmektedir.

2 — Projenin sekizinci maddesinin ilk fıkrasında : Umum müdürlüklerinin dahilî muamelelerinin damga resminden muaf olduğu yazılıdır.

Gerek resmî gerek hususî daire ve müesseselerin dahil muamelelerine müteallik bilûmum evrakı damga resmi kanununun mevzuu haricinde bulunduğundan resme tâbi tutulmamaktadır. Bu itibarla hakikatte her hangi bir muafiyet hükmü tesis etmeyen ve ileride karışıklığı mucib olabilecek olan bu fıkranın çıkarılması muvafık olur.

3 — Lâyihanın 21 nci maddesinde; senesi geçtikten sonra üç sene içinde tahakkuk eden borçların tahakkuk ettiği senenin bütçesine masraf kaydedilerek tediye edileceği hükmü konulmuştur. Bu maddenin (Umum müdürlüklerin senesi maliye nihayetinde kalan borçları için muhasebi umumiyeye kanunu ile umum muvazeneyle dahil dairelerin borçları hakkında mevzu hükümler tatbik olunur) şeklinde tadili icab etmektedir.

4 — Lâyihanın muvakkat 4 ncü maddesinde, Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğü ile Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün vazifeye başladığı tarihten itibaren 1939 takvim senesine aid ilk teşekkül bütçe ve kadrolarının Münakalât vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile tatbik mevkiine konulacağı yazılıdır.

Umum müdürlüklerin hesap senesinin takvim senesi olduğu hakkında lâyihanın 19 ncü maddesine konulan hüküm Münakalât vekâletile mutabık kalınarak lâyhadan çıkarılmış umum müdürlüklerin

hesab senelerinin malî sene olması esasî kabul edilmiştir.

Bu sebeble muvakkat dördüncü maddedeki bu hükmün kanunun meriyetinden itibaren 31 Mayıs 1939 tarihine kadar hasredilmesi ve yeni umum müdürlüklerin 1939 malî yılına aid bütçe ve kadroların bu müddet içinde Büyük Millet Meclisince tedkik ve tasdikile 1 Haziran 1939 tarihinden itibaren meriyete konulmasında katî zaruret vardır.

Binaenaleyh muvakkat dördüncü maddenin (Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlüklerinin vazifeye başladıkları tarihten itibaren 31 Mayıs 1939 tarihine kadar olan bütçe ve kadroları Münakalât vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile tatbik mevkiine konulur) şeklinde tadili lüzumlu görülmektedir.

Bu takdirde muvakkat beşinci maddenin de ona göre tanzimi icab etmektedir.

5 — 3295 sayılı Denizbank kanununun 8 nci maddesinde Denizbankın, Hükümetin teklifi ve Umumî Heyetin kararı ile 15 seneye kadar vadeli istikrazlar yapabileceği yazılıdır. Denizbank bu hükme istinaden bono çıkarmıştır. Fevkalâde ve zarurî masrafları karşılamak üzere ihraç edilmiş olan bu bonoların, Denizbankın ilgasından sonra derhal itfası mümkün olmayacağına binaen bu hususta lâyhaya bir hüküm konulması zaruridir.

Binaenaleyh Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlükleri Münakalât vekillîğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ile 15 seneye kadar vadeli istikrazlar yapılabilir. Bunların mecmuu bu umum müdürlüklerin her birinin bu kanunun 15 nci maddesi mucibince teşekkül edecek sermayesinin bir mislini tecavüz edemez. Maliye vekâleti bu umum müdürlüklerin akdedeceği istikrazlara kefalete mezundur. Şeklinde projeye bir madde ilâvesi lâzımdır.

Yukarıda arzolanlar müstesna olmak üzere lâyhanın diğer kısımları üzerinde Münakalât vekâletile mutabık kalmarak yapılan değişikliklere göre yeniden tanzim olunan lâyiha ile esbabı mucibesi bağı olarak sunulmuştur.

Maliye vekili
F. Ağralı

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia encümeni
Esas No. 1/116
Karar No. 10

12 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair Muhabere ve Münakale vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 - IV - 1939 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhası, esbabı mucibesi okundu ve encümenimize gelen Münakalât vekili ve müstesarından lâzımgelen izahat almarak konuşuldu :

29 - XI - 1937 tarih ve 3271 numaralı kanuna tevfikan teşekkül eden Münakalât vekâletine mevdu bilûmum kara ve deniz ve hava münakalâtının yekdiğerile hem ahenk idaresi bu muhtelif münakale branşlarındaki Devlete aid işletme anasırında işletme sistemlerinin tev-

hidi maksadile 3295 numaralı kanunla teşekkül eden Denizbank işlerini tedvir için Devlet denizyolları ve Devlet limanları umum müdürlükleri teşkili zarurî ve muvafık görülmüştür.

Şahsî hükmiyeti haiz her iki umum müdürlüğün resmî ve aynı zamanda tüccarî mahiyette amme vezaifini tedvir ve ifa edeceklerine nazaran işbu kanunun salâhiyet maddelerinin tanziminde teşekkülün yeni olması dolayısıyla zarurî olarak kısmen Denizbank ve kısmen de Devlet demiryolları teşkilât kanunları göz önünde tutulmuştur.

Her ne kadar encümenimiz azalarından bazıları amme umurunun hüsnü cereyan ve ifası için bu işlerin bir umumî müdürlük veya bir

elden idaresi daha muvafık olacağı mütaleasında bulunmuş iseler de Münakalât vekilinin halen pek dağınık ve şümüllü olan bu işlerin işi umumî müdürlüğe tefriki tensib edildiği ve amme işlerinin görülmesinde dermeyan edilen mahazurların dahilî talimatname ile refine gayret edileceği ve mümkün görülürse ileride iki umum müdürlüğün tevhidî ciheti ayrıca tedkik edileceğini beyan etmesi üzerine halen Devlet denizyolları ve Devlet limanları umum müdürlüklerinin ayrı ayrı teşkili muvafık görülmüştür.

Münakalât vekâletinden gelen müsteşar ve diğer murahhas memurlardan alınan izahata nazaran aşağıda yazılan sebepler dolayısıyla bazı maddelerde encümenimizce tadilat ve tashihat yapıldığı gibi lâyihayı kanuniyede kullanılan bazı kelimeler üzerinde de münakaşalar yapılmış ve tadil edilmiştir. Maddeler encümenimizce :

Madde 1 : Hükûmetin teklifi aynen.

Madde 2 : Fıkralar, iltibastan içtinab için rakam yerine harflerle tadad edilmiştir.

A - Fıkrasında posta seferlerinden maksad yoleu ve yoleu eşyası, perakende eşyayı tüccariye olup inhisarın tam hamuleli eşyayı tüccariye nakliyatına şamil olmadığı tabii görülmüştür.

B - Fıkrasına Haliç ve Şirketihayriye hatlarını istisna etmek için (Denizbank tarafından işletilmiş olan) kelimesini ve unutulmuş olan İzmir körfez hatı ilâvesi tensib edilmiştir.

C, D, E - Fıkraları Hükûmetin 3, 4, 5 fıkralarına tekabül etmekte olup aynen bırakılmıştır.

Hükûmetin 8 nci fıkrası Yalova otel ve tesisatı için vazedilmiş olduğu anlaşılmiş ve bilâhare bu tesisatın Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine devredildiği Hükûmet mümessilleri tarafından bildirildiğinden kanun lâyihâsından tayıy edilmiştir.

Madde 3 : Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Madde 4 : Burada da fıkraların rakam yerine harflerle tadadı daha muvafık görülmüştür.

Hükûmetin ve encümenin 9 neu fıkrasının ilk cümlesi bütün fıkralara şamil olduğundan ona göre tefrik edilmiş ve maddenin sonuna Devlet demiryolları ve işletme umum müdürlüğü tarafından idare olunan liman, rıhtım, iskele ve tesisatın istisnası hakkında umumî bir hüküm kon-

rak maddelerde ayrı ayrı istisnalar zikredilmemiştir.

Hükûmetin 5 nci fıkrasındaki bakım işleri işletme umuruna dahil olup ve diğer fıkralarda bu suretle kabul edilerek zikredilmediğinden encümenimizin E fıkrasında bakım işleri kelimesi kaldırılmıştır.

Hükûmetin 8 nci fıkrasındaki umum mağazalar Encümenimizin D fıkrasına ilâve edildiğinden H fıkrasında zikredilmemiştir.

Hükûmetin 9 neu fıkrası ileride iltibasa mahal bırakmamak için encümenimizin I fıkrasında (kömür, mazot, mümasili sair mahrukat alma ve verme tarzında daha sarîh olarak yazılmıştır).

Madde 5 : Hükûmetin 4 neu maddesinin son cümle ve fıkrasının ayrı bir madde olarak yazılması Encümenimizce daha muvafık görülmüştür.

Madde 6 : Hükûmetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 7 : Hükûmetin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 8 : Hükûmetin 7 nci maddesi olup maddenin ilk ve onu müteakib fıkralarında takdim ve tehir yapılmış ve 3 neu fıkrasına encümenin kelimesi ilâve edilmiştir.

6 nci fıkradaki almak, satmak kelimeleri alma, satma olarak tashih edilmiş ve 8 nci fıkradaki 2 000 rakkamı Münakalât vekilinin bizzat verdiği izahata nazaran 3 000 olarak kabul edilmiş ve 9 neu fıkradaki bu mikdara göre kelimesi yerine bu mikdara kadar tabiri kullanılmıştır.

Madde 9 : Hükûmetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiş olup yalnız sehiv ve tahrir hatası olduğu anlaşılan sahil kelimesi yerine sair konulmuştur.

Madde 10 : Hükûmetin 9 neu maddesi olup daha sarîh olmak için, nakledilecek mevad ayrı ayrı yazılmak suretile tadil edilmiştir.

Madde 11 : Hükûmetin 10 neu maddesinin aynı olup yalnız maddenin başına (Umum müdürlükler) ilâve edilmiştir.

Madde 12 : Hükûmetin 11 nci maddesinin aynı olup umum müdürlüklere şamil olduğundan muamelâtı dahiliye yerine dahilî muameleleri suretile tashih edilmiştir.

Madde 13 : Hükûmetin 12 nci maddesinin aynı olup bu müdürlükler yerine umum müdürlüklerin tabiri kullanılması ve talimatnamenin baş tarafına bir kelimesi ilâvesi suretile tashihi muvafık görülmüştür.

Madde hükmü Denizbank kanunları hükmünün aynı olup Devlet demiryolları teşkilâtı hakkındaki kanun mevzuuna tevafuk etmemekte olup Encümenimiz azaları bu hususta bazı itirazlar dermeyer etmişlerse de yapılacak talimatnamenin esas itibarile ihale ve münakasa kanununa tetabuk etmek şartile yapılacağı ve yalnız bazı fevkalâde ahvalde vekilin müsaadesile madde hükmündeki salâhiyetten istifade edileceği hakkında mevad zikredileceği Encümenimize gelen Münakalât vekilinin beyan ve izahatından sonra madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 14 : Hükûmetin 13 ncu maddesinin aynı olup umum müdürlüklerin yerine umum müdürlükler tarzında tashih edilmiştir.

Madde 15 : Hükûmetin 14 ncu maddesinin aynı olup yalnız sermayeleri yerine sermayelerine ve işletmelere yerine umum müdürlüklere olmak üzere tashih edilmiştir.

Madde 16 : Hükûmetin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 17 : Hükûmetin 16 nci maddesinin aynı olup maddedeki işletmeler kelimesi yerine idareler ve tekaüd sandığı tabiri başına memurlar kelimesi ilâve edilmiştir.

Madde 18 : Hükûmetin 17 nci maddesinin aynı olup maddedeki sene yerine senedir ve vazifelerine kelimesinden sonra munzam kelimesi ilâve edilmiştir.

Madde 19 : Hükûmetin 18 nci maddesi olup umum müdürlüklerin pek fazla olan bütün vesaik ve muamelâtının Ankaraya nakli müşkülâtı ve nakliyat esnasında bazı vesaitkin ziyaa uğraması ihtimali mütaleasile Divanı muhasebatın vize ve mürakabesi yerine Divanı muhasebatın mahallinde vize ve mürakabesi olarak tadil edilmiştir.

Madde 20 : Hükûmetin 19 ncu maddesi olup askerî kelimesinden sonra kanunen memnu olan görev ve derece şümülünün genişliği gayri malûm olan saire kelimelerin refileri suretile madde tadil edilmiştir.

Madde 21 : Hükûmetin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 22 : Hükûmetin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 23 : Hükûmetin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 24 : Hükûmetin 23 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 25 : Hükûmetin 24 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 26 : Hükûmetin 25 nci maddesi olup umum müdürlükler senei maliyeye tâbi olduklarından maddedeki takvim yılı yerine malî yılı yazılarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 27 : Hükûmetin 26 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 28 : Hükûmetin 27 nci maddesi olup (badettenzil irad kaydolunur) yerine (badettenzil bakiyesi irad kaydolunur) suretinde tadil edilmiştir.

Madde 29 : Hükûmetin 28 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 30 : Hükûmetin 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 31 : Hükûmetin 30 ncu maddesi olup maddedeki (bu idarelerin inkişafına hasır) cümlesi yerine (bu idarelerin inkişaf ve tekâmülüne hasır) cümlesi kullanılması münasib görülmüştür.

Madde 32 : Hükûmetin 31 nci maddesi olup maddedeki (tayin, tadil) yerine (tayin, tebdil) ve hizmet evi yerine (memurlar ve amele hizmet evleri) kullanılmak suretile tadil edilmiştir.

Madde 33 : Hükûmetin 32 nci maddesi olup memurlardan nakid muhasibliklerinin maliye vekâletince tayini muhasebei umumiye kanunu 134 ncu maddesi ahkâmından ise de bu hususta Maliye vekâletile mutabık kalmarak sabık teşkilâta mevcut muhasebe memurlarının istihdamı cihetine gidileceği takarrür ettiği Münakale vekili encümenimizde beyan eylediğinden madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 34 : Hükûmetin 33 ncu maddesi olup aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde 1 : G fıkrasında (sabık sosyete şilep dahil) yerine sabık kelimesi kaldırılarak (sosyete şilep dahil) ve yalova kaplıcaları Sıhhat ve igtimaî muavenet vekâletine devredildiğinden İ fıkrasının refi ve (teşebbüsleri) yerine (teşebbüslerini) ve F fıkrasının nihayetinde (emniyet müdürlükleri) yerine (emniyet hizmetleri) konarak tadil edilmiştir.

Muvakkat madde 2 : Hükûmetin 2 nci muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde 3 : Hükûmetin 3 ncu muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükûmetin 4 ncu muvakkat maddesi bu kanu-

nunun neşri tarihine kadar Denibank kanunu meri olduğundan Münakalât vekâleti müsteşarınm muvafakatile kaldırılmıştır.

Muvakkat madde 4 : Hükûmetin 5 nci muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde 5 : Hükûmetin 6 nci muvakkat maddesi olup tediyatın hangi makamdan temin edileceği zikredilerek daha sarîh surette yazılması tesbit edilmiştir.

Madde 35 : Hükûmetin 34 neü maddesi olup bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir. Yalnız ilga ve teşkilâta aid hükümleri neşri tarihinden bir ay zarfında tatbik edilir suretinde tadil edilmiştir.

Madde 36 : Hükûmetin 35 nci maddesi aynen

kabul edilmiştir.

Olmak üzere tadil ve kabul edilmiştir. Ber mucibi havale İktisad encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia E. Reisi	M. M.	Kâtib
Erzincan	Eskişehir	Manisa
A. Samih İter	İzzet Arukan	O. Erçin
Afyon K.	Ankara	Ankara
M. Gönenç	A. Baytın	E. Demirel
Çoruh	Elâzığ	İsparta
Ali R. Erem	F. Z. Çiyültepe	H. Özdamar
İzmir	Malatya	Niğde
S. Epikmen	M. Özpazarbaşı	H. Mengi
	Tunceli	
	Sami Erkman	

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/116
Karar No. 20

23 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair Münakale vekillîğince hazırlanan ve havalesi mucibince Nafia encümeninde tedkik ve tadil edildikten sonra Encümenimize havale edilen kanun lâyihası Münakale vekâleti müsteşarı hazır olduğu halde müzakere edildi.

3295 numaralı kanunla teşekkül eden Denizbank işlerinin, Devlet denizyolları ve Devlet limanları umum müdürlükleri namı altında iki teşkilâta bağlanması ve bunların mülhak bütçe ile idaresi hakkındaki mucib sebebler Encümenimiz tarafından da tasvib edilmiştir. Ancak işbu kanun lâyihası Deniz ve limanlar işletmesini, Münakale vekâletine bağlı diğer, kara ve hava nakliyat işletme ve idare sistemlerine intibak ettirmekte ve muhtelif işletmeleri idare bakımından hem ahenk kılmakta ise de Denizbankın teessüsünde istihdaf olunan deniz ticareti ve deniz ticaret filosunun inkişafına yardım gibi memleketin ekonomik hayatında ihmal edilemeyecek mühim bir faaliyet ve millî gelir kaynağı olan bir noktayı açıkta bırakmıştır.

Filhakika denizbank, kısa faaliyet devresinde bu nokta üzerinde müsbet bir şey yapmamış, ati hakkında da ümidleri kuvvetlendirecek bir say tarzi göstermemiş ise de denizyolları ve liman işleri işletmesinin tanziminden sonra bu çok ehemmiyetli noktanın göz önünde tutulması temenniye şayan görülmüştür.

Maddelerin müzakeresinde Nafia encümeninin tadilâtı aynen kabul edilmiş yalnız lâyihanın 6 nci maddesinin sonundaki « Münakalât vekili lüzum gördüğü takdirde bizzat Encümeninde bulunabileceği gibi müsteşarını da Encümeninde bulundurabilir » fıkrası kaldırılmıştır. Filhakika encümen ihdasından maksad muamelâta, müessese içindeki şeflerin vukuf, malûmat, tecrübe ve bilgisinden istifade olduğuna nazaran yüksek nezaret ve direktiflerle her zaman müessesenin istikametini tayin mevkiinde bulunanların Encümen müzakeratına iştirâkinde amelî bir fayda yoktur. Bundan maada Encümen kararlarından mühim bir kısmı vekâletin tasvibine arzedilmeden tatbik edilemeyeceğinden bu fıkranın maddeden çıkarılması muvafık görülmüştür.

Lâyihanın on dokuzuncu maddesindeki « seferberlik ilânı gibi askerî » fıkrasından sonraki « ve » kaldırılarak yerine virgül konmuştur.

Bermucibi havale Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
Giresun	Aydın	İzmir
İ. Sabuncu	N. Topçuoğlu	M. Aldemir

Afyon K.	Afyon K.	Diyarbakır
Berç Türker	İzzet Akosman	N. Sünkitay
Edirne	Erzincan	Gaziantep
Fuad Balkan	S. Başotaç	Nuri Pazarbaşı
İçel	İzmir	Seyhan
Dr. M. Berker	Benal Arman	Şemsa Işcan
Siird		Zonguldak
N. Bekmen		H. Karabacak

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 46
Esas No. 1/116

29 - V - 1939

Yüksek Reisliğe

Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair olup Başvekâletin 3 - V - 1939 tarih ve 6/2260 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Nafia ve İktisad encümenleri mazbatalarile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Münakalât vekili Ali Çetinkaya hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

Bu işlerin idaresi için 3295 sayılı kanunla Denizbank teşkil edilmişti. Yeni ihdas edilen Münakalât vekâletine bağlanan müesseseler arasına Denizbank ta idhal edilmiş ve bunların tam bir ahenkle çalışabilmelerini temin edecek şekilde teşkilâtlandırılmaları derpiş edilmiştir.

Malûm olduğu üzere Devlet demiryolları kendi hususiyetlerine aid bazı kayidlerle mülhak bütçe ile idare edilmekte olduğundan aynı mahiyette iş deruhde etmiş olan deniz teşekküllerinin de bununla mütevazın olmak üzere ve yine kendi hususiyeti nazarı itibare alınarak o yolda idaresi muvafık olacağı mülâhazası ile teklif edilen lâyiha esas itibarile encümenimizce de kabul edilmiş ve gördüğü hizmetlerin tenevvüüne ve farklı bünyelerde olmasına binaen Denizbanka tevdi edilen işlerin Devlet denizyolları ve Devlet limanları namile iki

umum müdürlük bünyesinde toplanmasını tazammun eden esas kabul edilmiş ve maddelere geçilerek esasa taallük etmeyen bazı tadilatla lâyiha kabul edilmiştir.

Müstacelen müzakere edilmek dileğiyle Umumi Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
İsparta	Kayseri	Trabzon
Mükerrem Ünsal	F. Baysal	Sırrı Day
Kâtib		
İstanbul	Bolu	Çanakkale
F. Öymen	Dr. Zihni Ülgen	R. Bulayırılı
Elâzığ	Gümüşane	İçel
F. T. Altay	D. Sakarya	T. C. Beriker
İstanbul	Kastamonu	Kayseri
G. Bahtiyar Göker	T. Coşkan	S. Serim
Kırklareli	Kırklareli	Kırşehir
B. Denker	Ş. Ödül	M. Seyfeli
Konya	Kütahya	Malatya
R. Türel	A. Tiridoğlu	M. Öker
Malatya	Mardin	Muğla
O. Taner	R. Erten	H. Kitabcı
Ordu	Sivas	Urfa
H. Yalman	Remzi Çiner	Sami İşbay
Yozgad		Yozgad
A. Sungur		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Münakalât vekâletine bağlı ve hükmi şahsiyeti haiz ve merkezleri İstanbulda olmak üzere «Devlet denizyolları İşletme umum müdürlüğü» ve «Devlet limanları İşletme umum müdürlüğü» namlarıyla mülhak bütçeli iki idare kurulmuştur.

MADDE 2 — Devlet denizyolları İşletme umum müdürlüğünün iştiğal ve vazife mevzuları şunlardır :

- 1 - Türkiye sahillerinde muntazaman posta seferleri inhisarını işletmek
- 2 - İstanbul ve civarı iç hatlarla Yalova hattını işletmek
- 3 - Gemi kurtarma inhisarını işletmek
- 4 - Kılavuzluk ve romorkörcülük inhisarını işletmek
- 5 - Vangölü işletme inhisarını idare etmek. (Bunlardan maâda inhisarı tazammun etmemek şartile.)
- 6 - Deniz, göl, nehir ve kanallarda her nevi yük ve yolcu nakliyatı yapmak.
- 7 - Gemi inşa, tamir ve havuzlama işleri.
- 8 - Turizm işlerinin denize aid kısımları.

MADDE 3 — Devlet reisine aid deniz vasıtaları bilûmum masrafların karşılığı olarak Münakalât vekâleti bütçesine her sene konacak tahsisatı toptan verilmek suretile Devlet denizyolları İşletme umum müdürlüğü tarafından idare olunur.

MADDE 4 — Devlet limanları İşletme umum müdürlüğünün iştiğal ve vazife mevzuları şunlardır :

- 1 - İstanbul, İzmir, Mersin, Trabzon limanlarında (Haydarpaşa ve Derince limanı hariç) inhisar şeklinde ve diğer limanlarda ihtiyarî olarak yolcu beraberlerindeki zat ve hane eşyası hariç olmak üzere bilcümle ticaret eşyasının her türlü yükleme, boşaltma ve aktarma işleri.
- 2 - Gemilere tatlı su verilmesi ile ihrakiyelerinin yükleme, boşaltma ve aktarma inhisarı
- 3 - Rıhtımların işletilmesi inhisarı (Haydarpaşa hariç)

NAFİA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 2 — Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğünün iştiğal ve vazife mevzuları şunlardır :

- a) Türkiye sahillerinde muntazam posta seferleri inhisarını işletmek,
- b) Denizbank tarafından işletilmiş olan İstanbul ve civarı iç hatlarla İzmir körfez hattını ve Yalova hattını işletmek,
- c) Gemi kurtarma inhisarını işletmek,
- d) Kılavuzluk ve romorkörcülük inhisarını işletmek,
- e) Van gölü işletme inhisarını işletmek,
Bunlardan maada inhisarı tazammun etmemek şartile :
- f) Deniz, göl, nehir ve kanallarda her nevi yük ve yolcu nakliyatı yapmak,
- g) Gemi inşa, tamir, havuzlama işlerini yapmak.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 4 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün iştiğal ve vazife mevzuları şunlardır :

- İstanbul, İzmir, Trabzon ve Hükümetçe Devlet limanları umum müdürlüğüne devir ve tevdi edilecek limanlarda inhisar şeklinde ve diğer limanlarda ihtiyarî olarak :
- a) Yolcuların beraberlerindeki zat ve hane eşyası hariç olmak üzere bilcümle ticaret eşyasının her türlü yükleme, boşaltma ve aktarma işleri,
  - b) Gemilere tatlı su verilmesi ile ihrakiyelerinin yükleme, boşaltma ve aktarma işleri,

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükûmetin 1 nci maddesi aynen.

MADDE 2 — Nafia encümeninin 2 nci maddesi aynen.

MADDE 3 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Nafia encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Hükûmetin birinci maddesi aynen

MADDE 2 — Nafia encümeninin 2 nci maddesi aynen

MADDE 3 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Nafia encümeninin 4 ncü maddesi aynen

Hü.

Na. E.

4 - Ambarlar, antrepolar, denizyolcu salonları ve sundurmalar tesis ve işletilmesi inhisarı.

5 - Sahillerde iskeleler tesisi, işletme ve bakım işleri (Devlet demiryollarına aid loanlar hariç)

6 - Limanlarda palamar şamandıraları tesisi ve işletilmesi inhisarı.

7 - Türkiye sahillerinde fenerler, radyofarlar, deniz işaretleri ve sahillerde can kurtarma istasyonları tesisi inhisarı,

8 - Her limanda ihtiyarî olarak umumî mağazalar işletmek, dalgıçlık işleri yapmak,

9 - Kömür mmtakaları tesis ve işletilmesi,

Yukarıda yazılı hizmetlerin tedahülü dolayısıyla umum müdürlüklerden birine aid hizmetlerden bir veya bir kaçının diğer umum müdürlüğe tevdiine Múnakalât vekili mezundur.

MADDE 5 — Umum müdürler müşterek kararname ile tayin olunurlar. Umum müdür muavinleri ve şube müdürleri de dahil olmak üzere 100 liraya kadar (dahil) ücret alan memurların tayinleri alâkadar umum müdürlerin inhaları üzerine Múnakalât vekili tarafından yapılır. Yüz liradan aşağı ücret alan memurların tayini umum müdürlüklerin salâhiyeti dahilindedir.

Umum müdürlüklerin teşkilât kadroları bütçe kanunlarına bağlanacak cedvellerle tesbit olunur.

MADDE 6 — Umum müdürlükler de umum müdür ve umum müdür muavinleri, hukuk müşavirleri, muhasebe, işletme, fen heyeti müdürlerinden mürekkebe bir encümen teşkil edilir.

Encümene umum müdürler veya bulunmadıkları takdirde muavinlerinden birisi riya-set eder. Müzakerelerde işin taallûk ettiği daire âmiri de bulunur. Múnakalât vekili lüzum gördüğü takdirde bizzat encümende bulunabileceği gibi müsteşarını da encümende bulundurabilir.

c) Rıhtımların işletilmesi,

d) Ambarlar, antrepolar, umumî mağazalar, deniz yolcu salonları, sundurmalar tesis ve işletilmesi,

e) Sahillerde iskeleler tesisi ve işletilmesi işleri,

f) Limanlarda palamar şamandıraları tesis ve işletilmesi,

g) Türkiye sahillerinde fenerler, radyofarlar, deniz işaretleri ve sahillerde cankurtarma istasyonları tesis ve işletilmesi,

h) Dalgıçlık işleri,

i) Kömür, mazot ve mümasili sair mahrukat alma ve verme mmtakaları tesis ve işletilmesi.

İşbu kanunun neşri tarihinde Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü tarafından idare olunan ilman, rıhtım, iskeleler ile buralarda mevcut tesisat bu madde hükmünden harihtir.

MADDE 5 — 2 ve 4 ncü maddelerdeki hizmetlerin tedahülü dolayısıyla umum müdürlüklerden birine aid hizmetlerden bir veya bir kaçının diğer umum müdürlüğe tevdiine Múnakalât vekili mezundur.

MADDE 6 — Hükümetin 5 nci maddesi aynen

MADDE 7 — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen

İk. E.

B. E

MADDE 5 — Nafia encümeninin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6 — Hükümetin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 7 — Umum müdürlüklerde umum müdür ve umum müdür muavinleri, hukuk müşaviri, muhasebe, işletme, fen heyeti müdürlerinden mürekkep bir encümen teşkil edilir.

Encümene umum müdürler veya bulunmadıkları takdirde muavinlerinden birisi riyaset eder. Müzakerede işin taallük ettiği daire amiri de bulunur.

MADDE 5 — Nafia encümeninin 5 nci maddesi aynen

MADDE 6 — Umum müdürler müşterek kararname ile tayin olunurlar. Umum müdür, muavinleri ve şube müdürleri de dahil olmak üzere aylığı yüz liraya kadar olan memurların tayinleri alâkadar umum müdürlerin inhaları üzerine Münakalât vekili tarafından yapılır. Yüz liradan aşağı ücret alan memurların tayini umum müdürlüklerin salâhiyeti dahilindedir.

MADDE 7 — İktisad encümeninin 7 nci maddesi aynen

Hü.

MADDE 7 — Encümen vekil tarafından gösterilecek işler hakkında istişarî mahiyette rey beyan eder.

Encümen, umum müdürlükten tevdi edilen bütçe ve münzam tahsisat ve kadro tedkiklerini, şehri nizamlarla senelik hesabı katği, bilânço, yu tedkik ve varidat ve masarifi tahakkukuna aid evrakı müspitenin şekil ve cinslerini ve bunlara müteallik tadilatın tayin ve (teşkilî halinde) tasarruf ve muavenet sandıkları muamelâtını murakabe eder.

Umum müdürün teklifi üzerine aşağıda yazılı hususlara dair ittihaz edeceği kararlar Münakalât vekilinin tasvib ve tasdiki ile muteberdir.

- 1 - İdare ve memuriyete aid talimatnameler
- 2 - Tarifeler.
- 3 - Bütçe dahilinde maddeden maddeye münakale.
- 4 - Kanunen salâhiyet verilmiş olan istikraz muameleleri ve kısa vadeli hesabı cariler akid ve küşadı.
- 5 - Kredi ile mübayaat.
- 6 - Avans itasını müstelzim olsun olmasın 10 000 liradan yukarı almak, satmak, yapma ve yaptırma «Navlum mukaveleleri ve ecnebi sulardaki muameleler hariç olmak üzere» ve kiralama ve kiraya vermeğe müteallik işler (Bu miktardan aşağı muameleler umum müdürler tarafından yapılır.)
- 7 - 10 000 liradan yukarı emvali gayri menkule alm ve satımı (bundan aşağısı umum müdürler tarafından yapılır.)
- 8 - Müteferrik ve müstacel masraflar için mutemedlere avans itası. (2 000 liraya kadar umum müdürler tarafından yapılır. Bu miktar ecnebi sularma yapılacak seferler için 5 000 liraya kadardır.)
- 9 - Umum müdürlüklerle eşhas ve hususî ve resmî müesseseler arasında mütehaddis ihtilâf ve davalarda bu ihtilâf ve davalarm 10 000 liraya kadar sülhan halli ve davalarm takibinden ferağat veya sarfmazar edilmesi veya bu miktara göre dava kayidlerinin terkinî hakkındaki kararlar. (Terkolunacak menfaat veya te-diye edilecek meblâğ 10 000 liradan fazla ise Şûrayi devletçe karar verilir.)

Na. E.

MADDE 8 — Encümen, umum müdürlükten tevdi edilen bütçe ve münzam tahsisat ve kadro tekliflerini, aylık mizanlarla senelik hesabı katği, bilânço, yu tedkik ve varidat ve masarifi tahakkukuna aid evrakı müspitenin şekil ve cinslerini ve bunlara müteallik tadilatı tayin ve (teşkilî halinde) tasarruf ve muavenet sandıkları muamelâtını murakabe eder.

Encümen vekil tarafından gösterilecek işler hakkında da istişarî rey beyan eder.

Umum müdürün teklifi üzerine encümenin aşağıda yazılı hususlara dair ittihaz edeceği kararlar Münakalât vekilinin tasvib ve tasdikile muteberdir :

- 1 - İdare ve memurine aid talimatnameler,
- 2 - Tarifeler,
- 3 - Bütçe dahilinde maddeden maddeye münakale,
- 4 - Kanunen salâhiyet verilmiş olan istikraz muameleleri,
- 5 - Kredi ile mübayaat,
- 6 - Avans itasını müstelzim olsun olmasın 10 000 liradan yukarı alma, satma, yapma, ve yaptırma « Navlum mukaveleleri ve ecnebi sulardaki muameleler hariç olmak üzere » ve kiralama ve kiraya vermeğe müteallik işler (Bu miktardan aşağı muameleler umum müdürler tarafından yapılır).
- 7 - 10 000 liradan yukarı emvali gayrimenkule alm ve satımı (bundan aşağısı umum müdürler tarafından yapılır).
- 8 - Müteferrik ve müstacel masraflar için mutemedlere avans itası. (3 000 liraya kadar umum müdürler tarafından yapılır. Bu miktar ecnebi sularma yapılacak seferler için 5 000 liraya kadardır).
- 9 - Umum müdürlüklerle eşhas ve hususî ve resmî müesseseler arasında mütehaddis ihtilâf ve davalarda bu ihtilâf ve davalarm 10 000 liraya kadar sülhan halli ve davalarm takibinden ferağat veya sarfmazar edilmesi veya bu miktara kadar dava kayidlerinin terkinî hakkındaki kararlar. (Terkolunacak menfaat veya te-diye edilecek meblâğ 10 000 liradan fazla ise Şûrayi devletçe karar verilir).

İk. E.

MADDE 8 — Nafia encümeninin 8 nci maddesi aynen.

B. E.

MADDE 8 — Nafia encümeninin 8 nci maddesi aynen

Hü.

Na. E.

MADDE 8 — Umum müdürlüklerin hariçten celb ve dahilden tedarik edeceği mevad ve malzeme ile menkul ve gayri menkul emvali ve gemilerile sahil deniz vasıtaları tekâlif noktai nazarımdan resmî daireler hakkımda tatbik olunan usul ve ahkâma tâbidir.

MADDE 9 — Umum müdürlükler muamelâta aid mektublarını ve posta çantalarını ve Posta ve telgraf ve telefon idaresine bir gûna ücret ve resim vermeksizin kendi vesaiti ile icra ve nakle salâhiyettardır.

MADDE 10 — Bilûmum menkul ve gayri-menkul malları ve gemilerile diğer her nevi deniz vasıtaları Devlet malıdır. Bu malları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmete geçirenler, gasbedenler, kısmen veya tamamen tahrib ve imha eyleyenler ve her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler Devlet emvali aleyhine işlenen suçlara müterettib cezalarla tecziye olunurlar.

MADDE 11 — Umum müdürlükler muamelâti dahiliyesinde eşhas ve müessesat ile münasebetinde bu kanun hükümlerine göre ve bu kanunda sarahat olmayan ahvalde hususî müessesat ahkâm ve kavaidine tâbidirler.

Memurin ve müstahdemin hakkımda da aynı ahkâm caridir.

Memurin, memurin muhakematı ve maaş ve Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülü hakkındaki kanun hükümleri umum müdürlükler memurları hakkımda tatbik olunmaz. Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanunun 14 ncü maddesinin hükümleri mahfuzdur.

MADDE 12 — Bu müdürlüklerin alma, satma, yapma ve yaptırma, kiralama, kiraya verme gibi işleri hakkımda arttırma ve eksiltme kanunu hükümleri tatbik edilmeyip bu gibi işler ve kâletçe tanzim olunacak talimatname dairesinde yapılır.

MADDE 13 — Umum müdürlükler deruhde ettikleri hizmetlerin ifasma muktazi arazi ve arsa ve mebaniyi belediyelerce yapılacak istimlâk hakkındaki kanun hükümlerine göre istimlâken alırlar.

MADDE 9 — Umum müdürlüklerin hariçten celb ve dahilden tedarik edeceği mevad ve malzeme ile menkul ve gayrimenkul emvali ve gemilerile sair deniz vasıtaları tekâlif noktai nazarımdan resmî daireler hakkımda tatbik olunan usul ve ahkâma tâbidir.

MADDE 10 — Umum müdürlükler kendi muamelâtlarına aid mektub ve evrak çantalarını, telsiz telgraflarını posta telgraf ve telefon idaresine bir gûna ücret ve resim vermeksizin kendi vesaitile nakil ve icraya salâhiyettardır.

MADDE 11 — Umum müdürlüklerin bilûmum menkul ve gayrimenkul malları ve gemilerile diğer her hangi nevi deniz vasıtaları Devlet malıdır. Bu malları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler, gasbedenler, kısmen veya tamamen tahrib veya imha eyleyenler ve her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler Devlet emvali aleyhine işlenen suçlara müteretteb cezalarla tecziye olunurlar.

MADDE 12 — Umum müdürlükler dahili muamelâtlarında, eşhas ve müessesat ile münasebetlerinde bu kanun hükümlerine göre ve bu kanunda sarahat olmayan ahvalde hususî müessesat ahkâm ve kavaidine tâbidirler.

Memurin ve müstahdemin hakkımda aynı ahkâm caridir.

Memurin, memurin muhakematı ve maaş ve Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülü hakkındaki kanun hükümleri umum müdürlükler memurları hakkımda tatbik olunmaz. Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülüne dair olan 1452 sayılı kanunun 14 ncü maddesinin hükümleri mahfuzdur.

MADDE 13 — Umum müdürlüklerin alma, satma, yapma, yaptırma, kiralama, kiraya verme gibi işleri hakkımda arttırma ve eksiltme kanunu hükümleri tatbik edilmeyip bu gibi işler ve kâletçe tanzim olunacak bir talimatname dairesinde yapılır.

MADDE 14 — Umum müdürlükler deruhde ettikleri hizmetlerin ifasma muktazi arazi ve arsa ve mebaniyi belediyelerce yapılacak istimlâk hakkındaki kanun hükümlerine göre istimlâken alırlar.

İk. E.

B. E.

MADDE 9 — Nafia encümeninin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 9 — Umum müdürlüklerin dahilden tedarik edeceği mevad ve malzeme ile menkul ve gayrimenkul emval ve gemilerile sair deniz vasıtaları tekâlif noktai nazarmdan resmî daireler hakkında tatbik olunan usul ve ahkâma tâbidir.

MADDE 10 — Nafia encümeninin 10 ncu maddesi aynen.

MADDE 10 — Nafia encümeninin 10 ncu maddesi aynen.

MADDE 11 — Nafia encümeninin 11 nci maddesi aynen.

MADDE 11 — Nafia encümeninin 11 nci maddesi aynen.

MADDE 12 — Nafia encümeninin 12 nci maddesi aynen.

MADDE 12 — Umum müdürlükler dahilî muamelelerinde, eşhas ve müessesat ile münasebetlerinde bu kanun hükümlerine göre ve bu kanunda sarahat olmayan ahvalde hususî müessesat ahkâm ve kavaidine tâbidirler.

Memurlar ve müstahdemler hakkında da aynı ahkâm caridir.

Memurlar, memurin muhakematı ve maaş kanunları hükümleri umum müdürlükler memurları hakkında tatbik olunmaz.

MADDE 13 — Nafia encümeninin 13 ncu maddesi aynen.

MADDE 13 — Umum müdürlüklerin alma, satma, yapma, yaptırma, kiralama, kiraya verme gibi işleri hakkında arttırma ve eksiltme kanunu hükümleri tatbik edilmeyip bu gibi işler vekâletçe tesbit olunacak esaslar dairesinde yapılır.

MADDE 14 — Nafia encümeninin 14 ncu maddesi aynen.

MADDE 14 — Nafia encümeninin 14 ncu maddesi aynen.

Hü.

MADDE 14 — Bu kanunla teşkil olunan umum müdürlükler, kendi işleri için yapacakları inşaat ve tesisatla muktazi arazi ve arsalardan Devlete aid bulunanlar takdir edilecek kıymetleri üzerinden bedelleri sermayeleri ilâve edilmek üzere bilâ bedel mezkûr işletmelere devredilir. Gerek bu kabil arazi ve arsalar ve gerekse bu kanunun 13 ncü maddesi mucibince işletme idarelerine intikal edecek gayrimenkuller ve her hangi bir suretle tasarruflarına geçecek gemiler ve sair deniz vasıtaları umum müdürlükler namına tescil edilerek bunlar için intikal ve tescilden dolayı hiç bir harç ve resim alınmaz.

MADDE 15 — Bu kanunun hükümleri mucibince Devlet denizyolları ve limanları işletme umum müdürlüklerinin eline geçecek olan malzeme, tesisat, vesait, nukud, menkul ve gayrimenkul mallarla alacak ve borçlar esas kayıtlarındaki kıymetleri üzerinden mezkûr iki umum müdürlüğün teşekkül sermayeleriyle teşekkül tarihlerindeki alacak ve borç hesaplarına esas teşkil eder. Kıymetleri tesbit edilmemiş olanların kıymet tayinine müteallik muameleleri tekemmül ettikçe aid oldukları umum müdürlükler sermayeleri hesabına geçirilir. Bundan başka Devletçe verilecek tahsisat ve kıymetler de sermayeye ilâve olunur. Kıymet; Münakalât ve Maliye vekâletleriyle alâkalı umum müdürlük tarafından intihab olunacak üç memur tarafından tayin ve tesbit olunur.

MADDE 16 — Münakalât vekâletine bağlı işletme hakkında umumî bir tekaüd sandığı kanunu yapılmaya kadar 15 şubat 1937 tarih ve 3137 numaralı kanun mucibince kurulmuş ve 27 - XII - 1937 tarih ve 3295 numaralı kanunla (Denizbank tekaüd sandığı) adını almış olan sandık bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren Devlet denizyolları ve limanları işletme umum müdürlükleri tekaüd sandığı namile faaliyetine devam eder.

Mezkûr 3137 numaralı kanunun hükümleri işbu kanunla teşkil olunan her iki Devlet işletmesi emrine girecek Denizbank memur ve müstahdemlerinden :

A) Denizbanka mülga Denizyolları ve Akay işletmelerile, Fabrika ve Havuzlar idaresinden

Na. E.

MADDE 15 — Bu kanunla teşkil olunan umum müdürlükler, kendi işleri için yapacakları inşaat ve tesisata muktazi arazi ve arsalardan Devlete aid bulunanlar takdir edilecek kıymetleri üzerinden bedelleri sermayelerine ilâve edilmek üzere bilâ bedel mezkûr umum müdürlüklere devredilir. Gerek bu kabil arazi ve arsalar ve gerekse bu kanunun 14 ncü maddesi mucibince işletme idaresine intikal edecek gayrimenkuller ve her hangi bir suretle tasarruflarına geçecek gemiler ve sair deniz vasıtaları umum müdürlükler namına tescil edilerek bunlar için intikal ve tescilden dolayı hiç bir harç ve resim alınmaz.

MADDE 16 — Hükûmetin on beşinci maddesi aynen

MADDE 17 — Münakalât vekâletine bağlı idareler hakkında umumî bir tekaüd sandığı kanunu yapılmaya kadar 15 şubat 1937 tarih ve 3137 numaralı kanun mucibince kurulmuş ve 27 - XII - 1937 tarih ve 3295 numaralı kanunla (Denizbank tekaüd sandığı) adını almış olan sandık bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren Devlet denizyolları ve limanları işletme umum müdürlükleri memurları tekaüd sandığı namile faaliyetine devam eder.

Mezkûr 3137 numaralı kanunun hükümleri işbu kanunla teşkil olunan her iki Devlet işletmesi emrine girecek Denizbank memur ve müstahdemlerinden :

a) Denizbanka mülga Denizyolları ve Akay işletmelerile Fabrika ve havuzlar idaresinden

İk. E.

MADDE 15 — Nafia encümeninin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 16 — Hükümetin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 17 — Nafia encümeninin 17 nci maddesi aynen

B. E.

MADDE 15 — Nafia encümeninin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 16 — Hükümetin 15 nci maddesi aynen.

MADDE 17 — 15 şubat 1937 tarih ve 3137 sayılı kanun mucibince kurulmuş ve 27 kânun-
evvel 1937 tarih ve 3295 sayılı kanunla (Deniz bank tekaüd sandığı) adını almış olan sandık bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren Devlet denizyolları ve limanları İşletme umum müdürlükleri memurları tekaüd sandığı unvanını alır.

3137 sayılı kanunun hükümleri işbu kanunla teşkil olunan her iki umum müdürlük emrine girecek Deniz bank memur ve müstahdemlerinden:

A) Denizbanka, mülga denizyolları ve Akay işletmelerile Fabrika ve havuzlar idaresinden intikal etmiş olanlar hakkında devam suretile,

B) Denizbanka, mülga tahlisiye umum müdürlüğünden intikal etmiş olanlar hakkında mülga

den intikal etmiş olanlar hakkında devam suretile,

B) Denizbanka mülga Tahliye umum müdürlüğünden intikal etmiş olanlar hakkında mülga Seyrisefain idaresinden müntakil memurlar misillü,

C) Denizbanka mülga İstanbul, İzmir Trabzon limanları işletmelerinden intikal etmiş olanlar hakkında 3023 sayılı kanunun 22 nci maddesi mucibince maaşlarından % 5 aidat kesilmeğe başladığı tarihten itibaren,

D) Denizbanka teşekkülünden sonra doğrudan doğruya bu sandığa intisab etmiş olanlar intisab tarihlerinden,

E) Yukarıdaki fıkralarda yazılı olanlardan maada her iki işletme idarelerine intisab edecek olan memurlar hakkında da intisab tarihlerinden itibaren, tatbik olunur.

MADDE 17 — Devlet denizyolları ve limanları işletme umum müdürlükleri tekaüd sandığı idare heyeti, bu sandıkla alâkalı kendi memurları arasından mezkûr işletme idareleri umum müdürlükleri tarafından seçilecek ve memuriyetleri Münakalât vekâletince tesbit olunacak 4 kişiden ve sandık müdüründen mürekkebe olmak üzere 5 aza ile her iki işletme idaresi memurları arasından doğrudan doğruya münakalât vekâletinin seçeceği bir reisden teşekkül eder. Reislik ve azalık müddetleri bir sene. Müddetleri bitenlerin tekrar seçilmesi caizdir. Reis ve azalar vazifelerini asli vazifelerine bir hizmet olarak ve hiç bir para almaksızın ifa ederler. İdare heyeti en az ayda bir defa behemehal ve bundan başka lüzum hâsıl oldukça reisin daveti üzerine toplanır.

MADDE 18 — Umum müdürlüklerin bilûmum taahhüdât ve sarfiyatı kendilerine mahsus kavanin ve nizamât ve usul dairesinde ve muhasebei umumiye kanununun tayin ettiği şekilde badelsarf Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tabidir. Bilûmum sarfiyat evrakı müsbiteleri umum müdürlükler merkezinde hıfzolunur.

intikal etmiş olanlar hakkında devam suretile,

b) Denizbanka mülga Tahliye umum müdürlüğünden intikal etmiş olanlar hakkında mülga Seyrisefain idaresinden müntakil memurlar misillü,

c) Denizbanka mülga İstanbul, İzmir, Trabzon limanları işletmelerinden intikal etmiş olanlar hakkında 3023 sayılı kanunun 22 nci maddesi mucibince maaşlarından % 5 aidat kesilmeğe başladığı tarihten itibaren,

d) Denizbanka teşekkülünden sonra doğrudan doğruya bu sandığa intisab etmiş olanlar intisab tarihlerinden,

e) Yukarıdaki fıkralarda yazılı olanlardan maada her iki işletme idarelerine intisab edecek olan memurlar hakkında da intisab tarihlerinden itibaren tatbik olunur.

MADDE 18 — Devlet denizyolları ve limanları işletme umum müdürlükleri tekaüd sandığı idare heyeti, bu sandıkla alâkalı kendi memurları arasından mezkûr işletme idareleri umum müdürlükleri tarafından seçilecek ve memuriyetleri Münakalât vekâletince tasdik olunacak 4 kişiden ve sandık müdüründen mürekkebe olmak üzere 5 aza ile her iki işletme idaresi memurları arasından doğrudan doğruya Münakalât vekâletinin seçeceği bir reisten teşekkül eder. Reislik ve azalık müddetleri bir senedir. Müddetleri bitenlerin tekrar seçilmesi caizdir. Reis ve azalar vazifelerini asli vazifelerine munzam bir hizmet olarak ve hiç bir para almaksızın ifa ederler. İdare heyeti en az ayda bir defa behemehal ve bundan başka lüzum hâsıl oldukça reisin daveti üzerine toplanır.

MADDE 19 — Umum müdürlüklerin bilûmum taahhüdât ve sarfiyatı kendilerine mahsus kavanin ve nizamât ve usul dairesinde ve muhasebei umumiye kanununun tayin ettiği şekilde badelsarf Divanı muhasebatın mahallinde vize ve murakabesine tâbidir. Bilûmum sarfiyat evrakı müsbiteleri umum müdürlükler merkezinde hıfzolunur.

İk. E.

B. E.

seyrisefain idaresinden müntakil memurlar mi-
sillü,

C) Denizbanka, mülga İstanbul, İzmir, Trab-
zon limanları işletmelerinden intikal etmiş olan-
lar hakkında 3023 sayılı kanunun 22 nci maddesi
mucibince maaşlarından % 5 aidat kesilmeğe
başladığı tarihten itibaren,

D) Denizbankm teşekkülünden sonra doğru-
dan doğruya bu sandığa intisab etmiş olanlar
intisab tarihlerinden,

E) Yukarıdaki fıkralarda yazılı olanlardan
maada her iki işletme idarelerine intisab edecek
olan memurlar hakkında da intisab tarihlerinden
itibaren,

Tatbik olunur.

MADDE 18 — Nafia encümeninin 18 nci
maddesi aynen

MADDE 18 — Nafia encümeninin 18 nci
maddesi aynen.

MADDE 19 — Nafia encümeninin 19 ncu
maddesi aynen

MADDE 19 — Umum müdürlüklerin bilû-
mum taahhüdât ve sarfiyatı kendilerine mahsus
kavanin ve nizamat ve usul dairesinde ve mu-
hasebei umumiyeye kanununun tayin ettiği şekilde
badessarf Divanı muhasebatın vize ve murakabe-
sine tâbidir. Bilûmum sarfiyat evrakı müsbitesi
umum müdürlükler merkezinde hıfzolunur.

Hâ.

Na. E.

MADDE 19 — Umum müdürlükler bütçe ile verilen tahsisattan fazla taahhüdât ve sarfiyatta bulunamazlar. Ancak sefer hazırlığı, seferberlik ilânı gibi askerî ve grev fiatların artması ve saire gibi iktisadî ve fevkalâde vaziyetlerde tahsisatın gayri kâfi gelmesi ve derhal munzam tahsisat istihsali kabil olmaması hallerinde Büyük Millet Meclisinin ilk içtimamında tasdikine arz olunmak ve işletmeleri tevakküfdan siyanete münhasır bulunmak üzere İcra Vekilleri Heyetinin tasvibile istisnaen fazla sarfiyatta bulunulabilir.

MADDE 20 — Umum müdürlüklerin senei maliye nihayetinde kalan borçları için muhasebei umumiye kanunu ile umumî muvazeneye dahil dairelerin borçları hakkında mevzu hükümler tatbik olunur.

MADDE 21 — İtfaya tâbi işletme vasıtaları ile her nevi menkul ve gayri menkul kıymetlerin itfa müddeti umum müdürlüklerin encümenleri kararı ve Münakalât vekâletinin tasdiki ile tesbit olunur.

MADDE 22 — İşletme vasıtaları ve her nevi menkul ve gayri menkul kıymetler gibi yıpranmağa müsaid aksam için bir tecdid sermayesi tesis olunur. Her sene bu sermayeye tefrik edilecek mebalîğ işbu vesait ve kıymetlerin müddeti istimaline ve yıpranma derecesine göre hesab ve işletme masrafı gibi kâr ve zarar hesabına geçirilir.

Teccid sermayesine faiz yürütülmez.

Teccid sermayesi için tefriki icab eden mebalîğ işletme hasılatı kâfi gelmezse dahi her sene kâr ve zarar hesabında masraf olarak gösterilir ve müteakib seneler hasılat fazlasile kapatılır.

MADDE 23 — Umum müdürlüklerin katğı hesabı aşağıdaki maddeleri ihtiva eder :

A) İşletme hesabı (Muhasebei umumiye kanununun 102 ve 103 ncü maddeleri dahilinde tanzim olunur.)

B) Kâr ve zarar hesabı ve bilânço,

C) Sermaye hesabı müfredatı.

MADDE 24 — 23 ncü maddede mezkûr hesabların sureti kaydi ve sairesi Münakalât, Ma-

MADDE 20 — Umum müdürlükler bütçe ile verilen tahsisattan fazla taahhüdât ve sarfiyatta bulunamazlar. Ancak sefer hazırlığı, seferberlik ilânı gibi askerî, fiatlerin artması gibi iktisadî ve fevkalâde vaziyetlerde tahsisatın gayri kâfi gelmesi ve derhal munzam tahsisat istihsali kabil olmaması hallerinde Büyük Millet Meclisinin ilk içtimamında tasdikına arz olunmak ve işletmeleri tevakküftan siyanete münhasır bulunmak üzere İcra Vekilleri Heyetinin tasvibi ile istisnaen fazla sarfiyatta bulunulabilir.

MADDE 21 — Hükümetin 20 nci maddesi aynen

MADDE 22 — Hükümetin 21 nci maddesi aynen

MADDE 23 — Hükümetin 22 nci maddesi aynen

MADDE 24 — Hükümetin 23 ncü maddesi aynen

MADDE 25 — Hükümetin 24 ncü maddesi aynen

İk. E.

B. E.

MADDE 20 — Umum müdürlükler bütçe ile verilen tahsisattan fazla teahhüdât ve sarfiyat-
ta bulunamazlar. Ancak sefer hazırlığı, sefer-
berlik ilânı gibi askerî, fiatların artması gibi
iktisadî ve fevkalâde vaziyetlerde tahsisatın gay-
ri kâfi gelmesi ve derhal munzam tahsisat istih-
sali kabil olmaması hallerinde Büyük Millet
Meclisinin ilk içtimamda tatbikına arz olunmak
ve işletmeleri tevakkuftan siyanete münhasır bu-
lunmak üzere İcra Vekilleri Heyetinin tasvibi
ile istisnaen fazla sarfiyatta bulunulabilir.

MADDE 21 — Hükûmetin 20 nci maddesi
aynen

MADDE 22 — Hükûmetin 21 nci maddesi
aynen

MADDE 23 — Hükûmetin 22 nci maddesi
aynen

MADDE 24 — Hükûmetin 23 ncü maddesi
aynen

MADDE 25 — Hükûmetin 24 ncü maddesi
aynen

MADDE 20 — İktisad encümeninin 20 nci
maddesi aynen

MADDE 21 — Hükûmetin 21 nci maddesi
aynen

MADDE 22 — Hükûmetin 22 nci maddesi
aynen

MADDE 23 — Hükûmetin 23 ncü maddesi
aynen

MADDE 24 — Hükûmetin 24 ncü maddesi
aynen

liye vekâletleri tarafından müştereken tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak bir talimatname ile tayin olunur.

MADDE 25 — Umum müdürlüklerin senelik hesabı katgileri iki nüsha olarak tanzim edilerek müteakib takvim yılının 9 ncu ayının başına kadar bir nüshası Büyük Millet Meclisine ve diğeri Divanı muhasebata tevdi edilir.

MADDE 26 — İşletme hesablarına masraf kaydedilmek suretile ifa olunan hidemattan ve tedarik edilen mevad ve malzemenin satış ve kiralarından mütehassil mebalığden evvelce bu hidemat ve mevad ve malzeme için işletme hesablarına masraf kaydolunan kısımlar tenzil ve bakiyeleri irad kaydolunur.

MADDE 27 — Aidatla yapılan işlerde tahsil olunan hasılat üzerinden verilen komisyon badettenzil irad kaydolunur.

MADDE 28 — Kâr ve zarar, hesabı bir sene evvelden müdevver mikdar dahil olmak üzere bakiyei matlub irae ettiği takdirde bu bakiye ihtiyat sermayesine naklolunur.

MADDE 29 — İhtiyat sermayesi masarifi fevkalâde ile kâr ve zarar hesabından vukuu melhuz açığm karşılığıdır.

MADDE 30 — Kâr ve zarar hesabının bakiyei matlubundan % 20 si ihtiyat sermayelerine ayrıldıktan sonra bakiyesi vekâletçe tasdik olunacak mesai programı mucibince bu idarelerin inkişafına hasır ve tahsis olunacaktr. Münakalât vekâleti her iki işletme idaresinin ihtiyaçlarına göre birinin safi hasılatının diğesine kısmen veya tamamen devir ve yardım suretile inkişaflarına aid hususlar bakımından lüzum gördüğü miktarda sarfiyat salâhiyeti verebilir.

MADDE 31 — Bu kanunla teşkil olunan umum müdürlüklerin idare ve mürakabe şekilleri ve umum müdür ve muavinleri dahil olduğu halde memurların vazife ve salâhiyetleriyle tayin, tadil, terfi, tecziye usulleri de harırah, fazla mesai, ikramiye, gemi işçeleri, vekâlet tahsisatları ve hastalık, kaza ve askerî hizmet için ayrılışda, mezuniyette, kadro tensika-

MADDE 26 — Umum müdürlüklerin senelik hesabı katgileri iki nüsha olarak tanzim edilerek müteakib malî yılın 9 ncu ayının başına kadar bir nüshası Büyük Millet Meclisine ve diğeri Divanı muhasebata tevdi edilir.

MADDE 27 — Hükûmetin 26 nci maddesi aynen

MADDE 28 — Aidatla yapılan işlerde tahsil olunan hasılat üzerinden verilen komisyon badettenzil bakiyesi irad kaydolunur.

MADDE 29 — Hükûmetin 28 nci maddesi aynen

MADDE 30 — Hükûmetin 29 ncu maddesi aynen

MADDE 31 — Kâr ve zarar hesabının bakiyei matlubundan % 20 si ihtiyat sermayelerine ayrıldıktan sonra bakiyesi vekâletçe tasdik olunacak mesai programı mucibince bu idarelerin inkişaf ve tekâmülüne hasır ve tahsis olunacaktr. Münakalât vekâleti her iki işletme idaresinin ihtiyaçlarına göre birinin safi hasılatının diğesine kısmen veya tamamen devir ve yardım suretile inkişaf ve tekâmüllerine aid hususlar bakımından lüzum gördüğü miktarda sarfiyat salâhiyeti verebilir.

MADDE 32 — Bu kanunla teşkil olunan umum müdürlüklerin idare ve mürakabe şekilleri ve umum müdür ve muavinleri dahil olduğu halde memurların vazife ve salâhiyetleriyle tayin, tadil, terfi, tecziye usulleri de harırah, fazla mesai, ikramiye, gemi işçeleri, vekâlet tahsisatları ve hastalık, kaza, ve askerî hizmet için ayrılışta, mezuniyette kadro tensikatında memur-

İk. E.

B. E.

MADDE 26 — Nafia encümeninin 26 nci maddesi aynen

MADDE 25 — Nafia encümeninin 26 nci maddesi aynen

MADDE 27 — Hükümetin 26 nci maddesi aynen

MADDE 26 — Hükümetin 26 nci maddesi aynen

MADDE 28 — Nafia encümeninin 28 nci maddesi aynen

MADDE 27 — Nafia encümeninin 28 nci maddesi aynen

MADDE 29 — Hükümetin 28 nci maddesi aynen

MADDE 28 — Hükümetin 28 nci maddesi aynen

MADDE 30 — Hükümetin 29 ncu maddesi aynen

MADDE 29 — Hükümetin 29 ncu maddesi aynen

MADDE 31 — Nafia encümeninin 31 nci maddesi aynen

MADDE 30 — Nafia encümeninin 31 nci maddesi aynen

MADDE 32 — Nafia encümeninin 32 nci maddesi aynen

MADDE 31 — Nafia encümeninin 32 nci maddesi aynen

Hü.

ında memurlara ve vefat halinde vereselere verilecek tazminat ile hizmet evi, kişe, fena hava, temsil, çamaşır, su tahsisatı ve diğer munzam tahsisat nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 32 — Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlükleri Münakalât vekilinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ile 15 seneye kadar vadeli istikraz yapabilir. Bunların mecmuu bu umum müdürlüklerin her birinin bu kanunun 15 nci maddesi mucibince teşekkül edecek sermayesinin bir mislini tecavüz edemez. Maliye vekâleti umum müdürlüklerin akdedecekleri istikrazlara kefalete mezundur.

MADDE 33 — 20 - VII - 1937 tarihli ve 3295 numaralı (Denizbank) kanunu ile bu kanuna muhalif hükümler ilga edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1 — Denizbank kendi bünyesine dahil,

- A) Uzak seferler hizmeti,
  - B) Yakın seferler hizmeti (sabık Akay ve İzmir körfez vapurları),
  - C) Gemi kurtarma müessesesi,
  - D) Kılavuzluk ve romorkörcülük,
  - E) Haliç fabrika ve havuzları,
  - F) İstinye dokları,
  - G) Şilepcilik (sabık sosyete şilep dahil),
  - H) Vangölü işletmesi,
  - İ) Yalova kaplıcaları işletmesi,
- teşebbüsleri Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğüne ve
- A) İstanbul limanı işletmesi,
  - B) İzmir limanı işletmesi,
  - C) Mersin limanı işletmesi,
  - D) Trabzon limanı işletmesi,
  - E) Palamar şamandıraları,
  - F) Fenerler, deniz işaretleri, radyofarlar ve sahil tahlisiye istasyonlarından ibaret kıyı emniyet müdürlükleri.
  - G) İskeleler.

Teşebbüslerini Devlet limanları işletme umum müdürlüğüne bu teşebbüslerin her birine aid bilcümle işletme malzemesi, tesisatı, vesaiti ile devir ve teslim edecektir.

Na. E.

lara ve vefat halinde vereselere verilecek tazminat ile memurlar ve amele hizmet evleri, gişe, fena hava, temsil, çamaşır, su tahsisatı ve diğer munzam tahsisat nizamname ile tesbit odunur.

MADDE 33 — Hükümetin 32 nci maddesi aynendir.

MADDE 34 — Hükümetin 33 ncü maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 1 — Denizbank kendi bünyesine dahil,

- a) Uzak seferler hizmeti,
  - b) Yakın seferler hizmeti (sabık Akay ve İzmir körfez vapurları),
  - c) Gemi kurtarma müessesesi,
  - d) Kılavuzluk ve romorkörcülük,
  - e) Haliç fabrika ve havuzları,
  - f) İstinye dokları,
  - g) Şilepcilik (Sosyete şilep dahil),
  - h) Van gölü işletmesi,
- teşebbüslerini Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğüne ve

- A) İstanbul limanı işletmesi,
- b) İzmir limanı işletmesi,
- c) Trabzon limanı işletmesi,
- d) Palamor şamandıraları,
- e) Fenerler, deniz işaretleri, radyofarlar ve sahil tahlisiye istasyonlarından ibaret kıyı emniyet hizmetleri.
- F) İskeleler,

teşebbüslerini Devlet limanları işletme umum müdürlüğüne bu teşebbüslerin her birine aid bilcümle işletme malzemesi, tesisatı, vesaiti ile devir ve teslim edecektir.

İ. E.

B. E.

MADDE 33 — Hükmetin 32 nci maddesi aynen

MADDE 34 — Hükümetin 33 ncü maddesi aynen

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Nafia encümeninin birinci muvakkat maddesi aynen

MADDE 32 — Devlet denizyolları ve Devlet limanları işletme umum müdürlükleri Müna-kalât vekilinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyeti-nin kararı ve Maliye Vekâletinin kefaletile vâ-deleri 15 seneyi geçmemek üzere istikraz akdi-ne ve bono ihracına salâhiyetlidirler. Bunların mecmuu bu müdürlüklerin her birinin bu kanu-nun 16 ncı maddesi mücbince teşekkül edecek sermayesinin bir mislini tecavüz edemez.

MADDE 33 — 27 kânunuevvel 1937 tarih ve 3295 sayılı (Denizbank) kanunu ile diğer ka-nunların bu kanuna muhalif hükümleri ilga edil-miştir.

MUVAKKAT MADDE 1 — Nafia encüme-ninin birinci muvakkat maddesi aynen

Hü.

Na. E.

MUVAKKAT MADDE 2 — Bu kanunun muvakkat birinci maddesi mucibince iki umum müdürlüğe devir ve teslim edilecek işletme malzeme, tesisat, vesaitten gayri Denizbankın elinde kalacak sair bilûmum menkul ve gayri menkulleri, nukudu, borçları ve alacakları, hakları vecibe ve taahhüdlere bu kanunun ikinci maddesindeki hizmet taksimatı icablarına ve ihtiyaca göre Münakalât vekâletince her iki umum müdürlük arasında tevzi ve taksim olunur.

Denizbank idaresinin teşekkülü tarihinden ilgası tarihine kadar yaptığı bilcümle bank muamelâtının en çok bir sene zarfında intaç ve mevcut muamelâtı bu müddet içinde tedvir ederek tasfiyeyi icra eylemek üzere muvakkat bir heyet istihdamına ve tasfiyeye taallük eden bilcümle muamelâtı yapmağa Münakalât vekili salâhiyattardır. Bu tasfiyenin neticeleri aid oldukları umum müdürlüklere tevdi edilir.

MUVAKKAT MADDE 3 — Denizbankın bir kânunusani 1939 tarihinden ilgası tarihine kadar olan muamelât ve hesaplarını gösterir hususî bir bilânço Denizbank kanunu hükümlerine tevfikân Denizbank idaresi tarafından yapılarak Münakalât vekâletine verilir. Bu bilânçonun usulü dairesinde tatbik edilmiş şekli devre esas olur.

MUVAKKAT MADDE 4 — Devlet denizyolları ve Devlet limanları İşletme umum müdürlüklerinin vazifeye başladıkları tarihten itibaren 1 Mayıs 1939 tarihine kadar olan bütçe ve kadroları Münakalât vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdiki ile tatbik mevkiine konur.

MUVAKKAT MADDE 5 — Bu kanunun meriyete konulduğu tarihten 31 Mayıs 1939 tarihine kadar geçecek olan müddet müdüriyeti umumiyeler için bir hesap devresi sayılır.

MUVAKKAT MADDE 6 — Denizbank memur ve müstahdemlerinden yeni teşkil olunan umum müdürlükler teşkilât kadrolarında vazife alamıyarak açıkta kalanlardan 3137 sayılı kanun mucibince tekaüd hakkını ihraz etmemiş olup da tekaüd ahkâmına tâbi bulunanlara Denizbankta geçen ve bundan evvel Denizbankta

MUVAKKAT MADDE 2 — Hükümetin ikinci muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 3 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynendir.

MUVAKKAT MADDE 4 — Hükümetin beşinci maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 5 — Denizbank memur ve müstahdemlerinden bu kanunla teşkil olunan umum müdürlükler teşkilât kadrolarında vazife alamıyarak açıkta kalacaklar hakkında aşağıda yazılı muameleler tatbik olunur:

A - 3137 numaralı kanun hükümlerine tâbi tutulmuş olanlardan yine bu kanunun tari-

İk. E.

B. E.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Hükümetin ikinci muavkkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 2 — Hükümetin ikinci muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT ÜÇÜNCÜ MADDE — Hükümetin üçüncü muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 3 — Denizbankın 1 ikinci kânun 1939 tarihinden ilgası tarihine kadar olan muamelât ve hesabatını gösterir hususî bir bilânço, Denizbank kanunu hükümlerine tevfikan yapılır. Bu bilânçonun usulü dairesinde tasdik edilmiş şekli devre esas olur.

MUVAKKAT DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükümetin beşinci muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 4 — Bu kanunun meriyeti tarihinden 31 mayıs 1940 tarihine kadar geçecek olan müddet müdüriyeti umumiyeler için bir hesap devresi sayılır.

MUVAKKAT BEŞİNCİ MADDE — Nafia encümeninin beşinci muvakkat maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 5 — Denizbank memur ve müstahdemlerinden bu kanunla teşkil olunan umum müdürlükler teşkilât kadrolarında vazife alamıyarak açıkta kalacaklar hakkında aşağıda yazılı muamele tatbik olunur:

A) 3137 sayılı kanun hükümlerine tâbi tutulmuş olanlardan yine bu kanunun tarifâtı da-

Hü.

intikal eden müesseselerin Devlet idaresinde buldukları zamana aid olan beher hizmet senesine mukabil son aldıkları bir aylık nisbetinde tazminat verilir.

Na. E.

fatı dairesinde tekaüdlük için meşrut filî hizmet müddetini doldurmuş olanlara mezkûr kanun mucibince tekaüd aylığı bağlanır.

B - 3137 numaralı kanun hükümlerine tâbi tutulmuş olanlardan yine bu kanunun tarifâtı dairesinde tekaüdlük için meşrut filî hizmet müddetini henüz doldurmamış ve fakat işbu filî hizmet müddeti 20 ve daha fazla olanlara 30 seneden noksan olan beher sene için 30 senelik tekaüd maaşının 30 da biri tenzil edilmek suretile tekaüd maaşı tahsis olunur.

C - 3137 numaralı kanun hükümlerine tâbi tutulmuş olanlardan yine bu kanunun tarifâtı dairesinde filî hizmet müddeti 20 seneye balığ olmayanlara (hizmet müddetleri 3 seneden az olsa dahi) sandıktaki % 5 leri bilâ faiz kendilerine iade edilmek suretile sandık ve idare ile alâkaları kesilir. Ancak kendilerine sandıktan ödenecek işbu % 5 lerin balığı aynı memurun son aldığı maaşın hizmet senesi adedile hasırlı zarfı yekûnundan az ise aradaki fark da kendisine ödenir.

Tazminata taallük eden filî hizmet müddeti bu memurların Denizbankta ve ondan evvelki teşekküllerin Devlet idaresinde geçen zamanlarındaki hizmetlerine şamildir.

Yukarıda mezkûr her iki halde ödenecek tazminatın % 5 aidat balığına müsavi kısmı sandık ve mütebaki kısmı ise bu kanunun ikinci maddesinde yazılı hizmet taksimatı icablarına göre iki umum müdürlükten birisi tarafından tesviye olunur. Bu taksimata göre ciheti aidiyeti tayin edilemeyenlerin tazminatı ise Münakalât vekâletince tayin edilecek umum müdürlük tarafından ödenir.

MADDE 35 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

Yalnız ilga ve teşkilâta aid hükümleri neşri tarihinden bir ay zarfında tatbik edilir.

MADDE 33 — Bu kanun, ilga ve teşkilâta aid hükümleri bir ay sonra meri olmak üzere, neşri tarihinden muteberdir.

İk. E.

B. E.

iresinde tekaüdlük için meşrut filî hizmet müddetini doldurmuş olanlara mezkûr kanun mucibince tekaüd aylığı bağlanır.

B) 3137 sayılı kanun hükümlerine tâbi tutulmuş olanlardan yine bu kanunun tarifâtı dairesinde tekaüdlük için meşrut filî hizmet müddetini henüz doldurmamış ve fakat işbu filî hizmet müddeti 20 ve daha fazla olanlara 25 seneden noksan olan beher sene için 25 senelik tekaüd maaşının 25 de biri tenzil edilmek suretile tekaüd maaşı tahsis olunur.

C) 3137 sayılı kanun hükümlerine tâbi tutulmuş olanlardan yine bu kanunun tarifâtı dairesinde filî hizmet müddeti 20 seneye balığ olmayanlara (hizmet müddetleri 3 seneden az olsa dahi) sandıktaki % 5 leri bilâ faiz kendilerine iade edilmek suretile sandık ve idare ile alâkaları kesilir. Ancak kendilerine sandıktan ödenecek işbu % 5 lerin balığı aynı memurun son aldığı maaşın hizmet senesi adedile hasılı zarfı yekûnundan az ise aradaki fark da kendisine ödenir.

Tazminata taallûk eden filî hizmet müddeti bu memurların Denizbankta ve ondan evvelki teşekküllerin Devlet idaresinde geçen zamanlardaki hizmetlerine şamildir.

Yukarıda mezkûr her iki halde ödenecek tazminatın % 5 aidta balığıne müsavi kısmı sandık ve mütebaki kısmı ise bu kanunun ikinci maddesinde yazılı hizmet taksimatı icablarına göre iki umum müdürlükten birisi tarafından tesviye olunur. Bu taksimata göre ciheti aidiyeti tayin edilemeyenlerin tazminatı ise Münakalât vekâletince tayin edilecek umum müdürlük tarafından ödenir.

MADDE 35 — Nafia encümeninin 35 nci maddesi aynen

MADDE 34 — Bu kanun temmuz 1939 tarihinden muteberdir.

Hü.

Na. E.

MADDE 34 — Bu kanun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 36 — Hükümetin 35 nci maddesi aynen

28 - IV - 1939

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>T. F. Silay</i>	<i>N. Tınaz</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V. ve G. İ. V. V.
<i>Yücel</i>		<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V. ve Na. V. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>		<i>Muhlis Erkmen</i>
Mu. Mü. V.		Ti. V.
<i>A. Çetinkaya</i>		<i>C. Erçin</i>

İk. E.

MADDE 36 — Hükûmetin 35 nci maddesi
aynen

B. E.

MADDE 35 — Hükûmetin 35 nci maddesi
aynen.

